

Číslo: 8098/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch od **26. 04. 2022 do 27. 04. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Pribinova 34, Trebišov	
Zriaďovateľ	Mesto Trebišov

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PaedDr. František Ňaršanský, riaditeľ školy
Mgr. Katarína Barancová, zástupkyňa riaditeľa školy
RNDr. Marcela Ferková, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 8098/2021-2022 zo dňa 20. 04. 2022 **inšpekciu vykonali:**

PaedDr. Ľudmila Hromjaková, školská inšpektorka, ŠIC Košice
PaedDr. Janka Hurayová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Práca pedagogického asistenta (PA) so žiakmi so zdravotným znevýhodnením (ZZ)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná v štátnej plnoorganizovanej základnej škole (ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským, ktorá v školskom roku 2021/2022 vzdelávala spolu 285 žiakov, z nich na 1. stupni v 6 triedach 123 žiakov a v 8 triedach 2. stupňa 162 žiakov. Proces výchovy a vzdelávania zabezpečovalo 24 učiteľov, 2 vychovávateľky školského klubu detí a 5 PA. V škole pracoval školský špeciálny pedagóg¹ s úväzkom 6 hod/týždenne. Inkluzívny tím v škole nebol vytvorený. Všetci 5 PA (3 na 100 % pracovný úväzok a 2 na 50 %) pracovali so žiakmi so ZZ a boli financovaní z nenormatívnych finančných prostriedkov. ZŠ požadovala na základe odporúčania poradenských zariadení finančné prostriedky na osobné náklady pre 9 PA na plný 100 % pracovný úväzok a aktuálny počet PA pracujúcich so žiakmi so ZZ riaditeľ školy považoval za nepostačujúci.

Na 1. stupni ZŠ sa vzdelávali formou školskej integrácie 4 žiaci so ZZ, so všetkými pracovali na vyučovacej hodine PA. V 3. ročníku pracoval PA s 1 žiakom s mentálnym postihnutím (MP) a v 4. ročníku s 1 žiakom s vývinovými poruchami učenia (VPU) a 2 žiakmi s MP.

Na 2. stupni ZŠ sa vzdelávalo 14 integrovaných žiakov so ZZ, s 12 z nich pracovali na hodine PA. V 5. ročníku pracoval PA s 1 žiakom s VPU, 1 žiakom s poruchami aktivity a pozornosti

¹ funkciu školského špeciálneho pedagóga vykonávala zástupkyňa riaditeľa školy;

(PAP), 1 s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS) a 1 s MP, v 6. ročníku s 3 žiakmi (1 s PAP, 1 s NKS, 1 so sluchovým postihnutím (SP)), v 7. ročníku s 1 žiakom s VPU, v 8. ročníku s 1 žiakom s VPU a 1 s PAP a v 9. ročníku s 3 žiakmi (1 s VPU, 1 s PAP a 1 s MP).

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z analýzy dokumentácie

PA vykonávali svoju činnosť podľa „Plánov činnosti asistenta učiteľa“ vypracovaných pre každého PA. Tieto plány okrem ich hlavnej pracovnej činnosti – prekonávania zdravotných alebo sociálnych bariér žiaka so ZZ – určovali aj činnosti, na ktoré majú PA zamerať pozornosť v každom mesiaci školského roka, napr. organizácia didaktických hier, príprava nástrojov a pomôcok na konkrétny vyučovací predmet, tvorba pracovných listov, spolupráca s vyučujúcim a pod. Ich splnenie deklarovali PA svojím podpisom. K hlavným činnostiam vyplývajúcim z ich pracovnej náplne vo výchovno-vzdelávacom procese patrila bezprostredná spolupráca s učiteľom v triede, pomoc pri príprave učebných pomôcok a vykonávanie pedagogického dozoru počas prestávok. Podieľali sa na organizovaní rôznych aktivít (speváckych, hudobných, tanečných, výtvarných, dramatických a pod.), športových podujatí, výletov a exkurzií. V prípade potreby zabezpečovali komunikáciu so zákonnými zástupcami žiakov. Písomné správy o svojej činnosti nevypracovávali.

Škola v zmysle odporúčaní zariadení poradenstva a prevencie zabezpečila v aktuálnom školskom roku 5 PA pre 18 žiakov so ZZ, z nich 4 potrebovali podporu PA na 100 % vyučovacích hodín, 1 na 50 % vyučovacích hodín, 4 na 40 % vyučovacích hodín, 4 na 30 % vyučovacích hodín a 5 žiakov na 20 % vyučovacích hodín. PA vykonávali v ZŠ svoju činnosť v súlade s týždenným rozvrhom asistentov učiteľa. Úzko spolupracovali s vyučujúcimi v triede podľa ich pokynov.

Kontrolovaná *dokumentácia žiakov so ZZ* bola kompletná a vedená v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Jej súčasťou bol návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP v materskej škole, základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole s podpísaným informovaným súhlasom zákonných zástupcov, žiadosť zákonného zástupcu o zmenu formy vzdelávania, správy zo psychologického a špeciálnopedagogického vyšetrenia, v niektorých prípadoch aj správy od odborných lekárov a individuálne vzdelávacie programy (IVP). Predložené IVP obsahovali informácie o úprave podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupe vo výchove a vzdelávaní žiaka, o miere poskytovanej odbornej pomoci zo strany poradenského zariadenia i materiálnych podmienkach a pomôckach v súlade s odporúčaniami poradenského zariadenia. Písomné vyhodnotenie dosiahnutej úrovne vzdelávania žiakov so ZZ v jednotlivých predmetoch vykonávali triedni učitelia v spolupráci so školskou špeciálnou pedagogičkou na konci každého polroka. S IVP boli oboznámení všetci vyučujúci žiaka aj zákonní zástupcovia, čo potvrdili svojím podpisom.

Zistenia inšpektorov na hospitovaných hodinách potvrdili, že odporúčania zariadení poradenstva a prevencie boli vo vyučovacom procese akceptované.

Zistenia z riadeného rozhovoru s PA

Štátna školská inšpekcia uskutočnila počas výkonu tematickej inšpekcie riadené rozhovory so 4 prítomnými PA. Všetci PA sa vyjadrili, že sú rovnocenným členom pedagogického zboru a zúčastňovali sa na zasadnutiach pedagogickej rady, čo potvrdili aj predložené zápisnice z týchto zasadnutí. Na zasadnutia metodického združenia a predmetových komisií boli PA prizývaní sporadicky. Na uvedených zasadnutiach sa PA aktívne zapájali do diskusie a ich návrhy a spätnú väzbu k výchovno-vzdelávacím výsledkom žiakov so ZZ učitelia vždy akceptovali a zapracovali do ich IVP. V rozhovore PA ďalej uviedli, že v škole spolupracovali

s triednymi učiteľmi integrovaných žiakov a so školským špeciálnym pedagógom, ktorý väčšinu z nich informoval o zdravotnom stave a špecifických potrebách jednotlivých žiakov so ZZ, o obsahu IVP žiakov so ZZ a o používaní špeciálnych didaktických, kompenzačných pomôcok. Polovica PA potvrdila, že ich informoval aj o každom výchovno-vzdelávacom probléme žiakov so ZZ, ktorý sa prejavoval v edukačnom procese. PA v škole metodicky usmerňoval a viedol školský špeciálny pedagóg. V školskom prostredí sa PA najviac podieľali na prekonávaní jazykových bariér žiakov so ZZ, menej často sociálnych a informačných. Svoj prínos v kontexte ku žiakovi videli v pomoci pri samostatnej práci žiakov so ZZ. Všetci (5) PA spĺňali požadované kvalifikačné požiadavky na výkon pracovnej činnosti, z nich 1 si dopĺňal vzdelanie v odbore zameranom na špeciálnu pedagogiku.

Takmer všetci (75 %) PA uviedli, že sa naďalej vzdelávajú v problematike žiakov so ZZ a zúčastňujú sa interných vzdelávaní. V predloženom „*Pláne profesijného rozvoja na školský rok 2021/2022*“ vzdelávanie pre PA zamerané na prácu so žiakmi so ZZ absentovalo.

Zistenia z priameho pozorovania v triede pri práci PA so žiakmi so ZZ

Činnosť PA vo výchovno-vzdelávacom procese bola pozorovaná na 9 vyučovacích hodinách, z toho 2 vyučovacie hodiny na 1. stupni² a 7 na druhom stupni³ ZŠ.

Na sledovaných hodinách pracovali PA v bežnej triede s konkrétnym žiakom so ZZ súbežne s učiteľom. Všetci PA si boli vedomí svojich kompetencií, poznali silné a slabé stránky žiakov a mali ich dôveru. Pri práci so žiakmi so ZZ rešpektovali názory a rozhodnutia učiteľa a riadili sa jeho inštrukciami. Polovica PA bola pri práci s integrovanými žiakmi aktívna, ale vlastnú iniciatívu nevyvíjala. Takmer polovica z nich čakala len na pokyny učiteľa. Väčšina PA spoluorganizovala činnosť počas vyučovania v súlade s pokynmi učiteľa, vysvetľovali a pomáhali žiakom so ZZ pochopiť zadanie úloh, overovali správnosť riešenia pridelených úloh a poskytovali im pomoc pri orientácii v učebnici alebo v zošite. Udržiavaním pozornosti a sústredenosti vo vyučovacom procese, oceňovaním pozitívnych prejavov učenia a správania a motiváciou k činnosti podporovali ich aktivitu a záujem o úlohy a činnosti. Umožňovali im pracovať vlastným učebným a pracovným tempom, ale poskytnutie relaxačnej prestávky na oddych na hospitovaných hodinách absentovalo. Relaxačné kútiky boli vytvorené len v triedach prvého stupňa. V prípade potreby PA eliminovali prejavy nevhodného správania sa žiakov so ZZ, ich vzdelávacie potreby zohľadňovali poskytovaním doplňujúceho vysvetlenia zadania učiva. Úlohy za žiakov neplnili, avšak pomerne často im napovedali správne riešenia. Využívanie kompenzačných pomôcok (tabuľka s abecedou, číselným radom, násobilkou a pod.) bolo pozorované v malej miere, len v prípade potreby. Negatívnym zistením bola skutočnosť, že zhodnotenie činnosti žiaka PA na konci vyučovacej hodiny (čo sa mu podarilo splniť a v čom mal nedostatky) bolo pozorované ojediniele. PA mali so žiakmi priateľský vzťah, akceptovali ich a správali sa voči nim trpezlivo a tolerantne. Aplikovanie odporúčaní poradenských zariadení pri práci so žiakmi so ZZ bolo na hospitovaných hodinách preukázané ako pravidelne uplatňované, takmer všetci sedeli v prvých laviciach, PA im zabezpečovali nevyhnutnú a im špecifickú pomoc pri edukačných činnostiach.

Zistenia z rozhovoru s vyučujúcim daného predmetu

Pôsobenie PA v triede pozitívne hodnotili v riadenom rozhovore všetci 9 opýtaní učiteľia, ktorí pracovali na hodine s PA. Všetci potvrdili, že PA sú si vedomí svojich kompetencií a svojho postavenia v triede, poznali silné a slabé stránky žiakov so ZZ a rešpektovali ich názory

² vo vyučovacích predmetoch matematika a pracovné vyučovanie;

³ vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika, biológia, dejepis a geografia;

a rozhodnutia. Tiež uviedli, že iba polovica PA prichádzala s vlastnou iniciatívou a tretina z nich čakala na pokyny učiteľa. Vo voľných odpovediach sa učitelia vyjadrili, že PA zodpovedne pristupujú k svojim povinnostiam, spolupracujú s nimi a pomáhajú im v priebehu vyučovacej hodiny. Učitelia pozitívne hodnotili spoluprácu PA pri príprave didaktických pomôcok (70 %) a spoločných vyučovacích hodín (55 %). Pri práci so žiakmi so ZZ uplatňovali PA individuálnu činnosť v triede pri bežnej výučbe s učiteľom a ich spolupráca bola efektívna. Ďalej učitelia v riadenom rozhovore uviedli, že PA najčastejšie pomáhali žiakom so ZZ pochopiť zadanie úloh a overiť správnosť ich riešenia. Udržovali ich pozornosť v priebehu edukačného procesu a oceňovali pozitívne prejavy učenia a správania sa (100 %). Prínosom pre žiakov so ZZ bola aj pomoc PA pri spracovaní poznámok z učebnice a príprave pomôcok (učebnice, zošity) na vyučovaciu hodinu. PA im umožňovali pracovať vlastným učebným a pracovným tempom a hľadali spôsob práce, ktorý bol pre nich najviac vyhovujúci. Len tretina PA vytvárala pre žiakov so ZZ priestor ku kontrole výsledkov činnosti. Ojedinele plnili zadané úlohy za žiakov so ZZ a napovedali im správne riešenia. Takmer všetci PA (88,8 %) na konci vyučovacej hodiny poskytovali vyučujúcemu spätnú väzbu o napĺňaní cieľov vzdelávania a činnosti žiaka so ZZ. Podľa ich vyjadrenia bola atmosféra na vyučovacej hodine v prítomnosti PA zväčša pozitívna, priateľská, tvorivá a dynamická.

1.3 INÉ ZISTENIA

Žiadne

2 ZÁVERY

Škola zabezpečila pre žiakov so ZZ PA, ktorí svoju činnosť vykonávali v súlade s náplňou práce a rozvrhom hodín. Školský špeciálny pedagóg poskytoval žiakom so ZZ špeciálnopedagogické intervencie. Dokumentácia žiakov so ŠVVP bola kompletná a do ich IVP boli zapracované odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie.

Všetci PA boli v škole akceptovaní ako rovnocenní členovia v pedagogickom zbore školy. Zúčastňovali sa na zasadnutiach pedagogickej rady a v menšej miere participovali na činnosti metodických orgánov. Kvalifikačné požiadavky na výkon pracovnej činnosti spĺňali všetci PA. Svoje profesijné kompetencie týkajúce sa žiakov so ZZ si PA rozvíjali účasťou na interných vzdelávaniach organizovaných školou.

Vo výchovno-vzdelávacom procese PA pracovali v súlade s pokynmi vyučujúcich, pomáhali žiakom pri prekonávaní bariér v školskom prostredí a umožňovali vyučujúcim efektívnejšie pracovať s intaktnými žiakmi. Úzko spolupracovali s triednymi učiteľmi žiakov so ZZ aj so školským špeciálnym pedagógom.

Zlepšenie si vyžaduje zhodnotenie výkonu žiaka so ZZ na konci vyučovacej hodiny PA a poskytnutie konštruktívnej spätnej väzby s cieľom navrhnúť možnosti riešenia na zlepšenie v edukačných činnostiach. V minimálnej miere bola využívaná možnosť zaraďovania prestávok na oddych počas činností žiakov so ZZ, čo negatívne vplývalo na udržiavanie ich pozornosti počas celého vyučovacieho dňa.

Všetci oslovení učitelia, vedúci pedagogickí zamestnanci aj školský špeciálny pedagóg potvrdili, že PA svojím pôsobením v triede prispievali k zlepšeniu prístupu žiaka so ZZ k učeniu, k jeho samostatnosti a zvýšeniu záujmu o dianie v škole. PA boli vnímaní ako pozitívny prínos pre školu a ich pomoc pri edukácii žiakov so ŠVVP výrazne prispievala i školskej integrácii a vytváraniu inkluzívneho prostredia v škole. Priame pozorovania práce PA v triedach potvrdili ich opodstatnenosť, svojou prácou prispievali k pozitívnej a priateľskej atmosfére vyučovania.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

odporúča

- zabezpečiť školského špeciálneho pedagóga na celý úväzok;
- na konci vyučovacej hodiny poskytovať žiakom so ZZ primeranú konštruktívnu spätnú väzbu o ich učebnom výkone;
- zaistiť vzdelávanie pre PA v oblasti problematiky práce so žiakmi so ZZ;
- zaradiť vo väčšej miere prestávky na oddych počas činnosti žiakov so ZZ;

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Rozvrhy hodín tried;
2. Rozvrhy hodín PA;
3. Dokumentácia žiakov so ZZ (návrh, IVP);
4. Zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady;
5. Zápisnice zo zasadnutia metodických orgánov;
6. Doklady o dosiahnutom vzdelaní PA;
7. Plán profesijného rozvoja na školský rok 2021/2022;
8. Písomné odporúčania zariadení poradenstva a prevencie k žiadosti o pridelenie PA;
9. Plány činnosti PA na školský rok 2021/2022;

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Ľudmila Hromjaková

Dňa: 03. 05. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:
PaedDr. Ľudmila Hromjaková
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
PaedDr. František Ňaršanský

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 06. 05. 2022 v Košiciach:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

PaedDr. Ľudmila Hromjaková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PaedDr. František Ňaršanský

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

PaedDr. František Ňaršanský, riaditeľ školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Ľudmila Hromjaková, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti